

Η ένταξη της Ιεράς Μονής Πρέβελη στα Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO - Αίτημα άξιο και δίκαιο

/ [Γνώμες](#)

Του Νικολάου Γ. Ξεξάκη

Ομότιμου Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών,
Άρχοντα Χαρτοφύλακα του Οικουμενικού Πατριαρχείου,
Μεγάλου Άρχοντα Διδασκάλου του Γένους του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας,
Προέδρου της Εστίας Θεολόγων Χάλκης και Φίλων αυτής.

Με ελπιδοφόρα προοπτική, βαθιά συγκίνηση και εξαιρετικό ενδιαφέρον χαιρετίζω τη αξιέπαινη και αξιοθαύμαστη πρωτοβουλία της Δημοτικής Αρχής του Δήμου Αγίου Βασιλείου Ρεθύμνου και του δραστήριου και πάντοτε εφευρετικού Δημάρχου κ. Ιωάννη Ταταράκη για την προσπάθεια ένταξης της Ιεράς Πατριαρχικής και

Σταυροπηγιακής Μονής Πρέβελη στον κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO.

Η Ιερά Μονή Πρέβελη αποτελείται από δύο κτηριακά συγκροτήματα:

α) Την Κάτω Μονή, η οποία είναι αφιερωμένη στον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Βρίσκεται κοντά στον Μεγάλο Ποταμό και τη γέφυρα του Κουρταλιώτη και αποτυπώνει τη λαϊκή αρχιτεκτονική. Πρόκειται για ένα ερειπωμένο συγκρότημα κτηρίων του 18ου και 19ου αιώνα, το οποίο περιλάμβανε Καθολικό (μονόχωρο), Ηγουμενείο, κελλιά, εργαστήρια και ελαιοτριβείο. Καταστράφηκε και λεηλατήθηκε πολλές φορές από διάφορους κατακτητές, με αποτέλεσμα να εγκαταλειφθεί. Τα ιερά κειμήλια και οι ιερές εικόνες έχουν μεταφερθεί στο Εκκλησιαστικό Μουσείο της Πίσω Μονής του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου. Σήμερα η ερειπωμένη Μονή αναστηλώνεται.

β) Την Πίσω Μονή, η οποία είναι αφιερωμένη στον Άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο και θεωρείται ότι ιδρύθηκε το 1550 μ.Χ. Στην Κεντρική αυλή της Μονής βρίσκεται το Καθολικό, το Ηγουμενείο, τα κελλιά των μοναχών, η Τράπεζα, η βιβλιοθήκη.

Ο ιερός ναός της Μονής είναι δίκλιτος· το ένα κλίτος είναι αφιερωμένο στον Άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο και το άλλο στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, διαθέτοντας ξυλόγλυπτο τέμπλο. Στον ιερό ναό φυλάσσεται πολυτιμότεο κειμήλιο της Μονής, ο θαυματουργός Τίμιος Σταυρός, ο οποίος φέρει μεγάλο τεμάχιο Τίμιου ξύλου στη βάση Του, πού προέρχεται, κατά την παράδοση, από την Κωνσταντινούπολη. Ο θαυματουργός Τίμιος Σταυρός, ο οποίος είναι σύμβολο θυσίας και σωτηρίας, ελπίδας και παραμυθίας, αποτελεί σημείο αναφοράς για την Ιερά Μονή· πάνδημη, μάλιστα είναι η συμμετοχή του κόσμου κατά την πανήγυρη της εορτής Του (14 Σεπτεμβρίου), κατά την οποία, με πίστη και ευλάβεια, αφοσίωση και σεβασμό, κατάνυξη και περισυλλογή, προστρέχει για να εκζητήσει τη χάρη και την προστασία Του και βέβαια όχι μόνο κατά την εορτή αυτή, αλλά ολόκληρο το χρόνο.

Στην κάτω αυλή της Μονής βρίσκεται λαξευτή Κρήνη, φυσική πηγή νερού μέσα από βράχο, με την παλίνδρομη επιγραφή «ΝΙΨΟΝ ΑΝΟΜΗΜΑΤΑ ΜΗ ΜΟΝΑΝ ΟΨΙΝ». Δυτικά της Κρήνης, σε θολωτό κτήριο, στεγάζεται σήμερα Εκκλησιαστικό Μουσείο με κειμήλια και των δύο μοναστηριακών συγκροτημάτων.

Η Ιερά Μονή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου κατέχει πολυδιάστατη αξία και σημασία. Διατέλεσε και συνεχίζει, διαχρονικά, να αποτελεί προπύργιο αγώνα και θυσίας για την υπεράσπιση του πολύπτυχου και πολυτιμότεου θείου δώρου της ελευθερίας· παγκόσμιο σύμβολο ελευθερίας, όπως φαίνεται και κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας και της γερμανικής κατοχής· προμαχώνας και έπαλξη των

ιερών και των οσίων, των αρχών και αξιών· όαση προσευχής και πνευματικής ανακαίνισης· τόπος ανάτασης και γαλήνης, παραδείσιας ευφροσύνης και ανεκτίμητου περιβαλλοντικού κάλλους· φωτεινός και αειλαμπής φάρος ασφαλούς πνευματικού προσανατολισμού και γνήσια καταφυγή των προσερχόμενων πολυάριθμων προσκυνητών, όχι μόνο από την Ελλάδα αλλά και το Εξωτερικό, στους κρίσιμους καιρούς που διερχόμαστε· σημαντικό τεκμήριο κρητικής μοναστηριακής και τοπικής λαϊκής αρχιτεκτονικής, κατά την ιστορική της πορεία.

Η Ιερά αυτή Μονή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, πορευόμενη στον χρόνο, παρά τις διάφορες φθορές και καταστροφές από φυσικούς και ανθρωπογενείς παράγοντες – καταστροφή από κατακτητές, εξασθένιση των ανθρών οικονομικών πόρων, περιορισμός του αριθμού των μοναχών – συνεχίζει να ακτινοβολεί και να προβάλλει την παγκόσμια ιστορική, πολιτιστική, καλλιτεχνική και περιβαλλοντική της αίγλη και σπουδαιότητα. Αξίζει να σημειωθεί ότι άγρυπνος φρουρός και εργάτης, μαζί με την μοναστική αδελφότητα, για την διατήρηση και προαγωγή της ζωής και της αποστολής της Ιεράς Μονής Πρέβελη είναι ο άξιος Ηγούμενος Αρχιμ. Ιάκωβος Λυκάκης.

Κατακλείοντας, σπεύδω ευχαρίστως να στηρίξω την πρόταση της Δημοτικής Αρχής του Δήμου Αγίου Βασιλείου Ρεθύμνου για την ένταξη της Ιεράς Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Πρέβελη στον Κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, να συνηγορήσω ανεπιφύλακτα, ρητά και κατηγορηματικά στο ορθό και δίκαιο αυτό αίτημα και να ευχηθώ για την αποδοχή του, η οποία, ασφαλώς, θα έχει ως ακολουθία την περαιτέρω δυναμική πορεία και πολύπλευρη Παγκόσμια ακτινοβολία της Ιεράς Μονής Πρέβελη, η οποία έχει την κανονική αναφορά της στο Σεπτό Οικουμενικό Πατριαρχείο.